

Bolest' z rozumu

Ladislav Kováč

Od 1. januára 1995 prestali medzi ČR a SR platiť vnútroštátne poštové tarify. Odteraz si Slováci a Česi máme posielat' priateľské pozdravy za zahraničné poštovné. Z jednej cudziny do druhej. Vraj sa nemáme čudovať - každý štát sleduje iba svoj sebecký záujem. Zvýšením poštových poplatkov do susednej krajiny potečie do štátnej pokladnice viac peňazí.

Ak niekto takto uvažoval, počítal zle. Zdražením poštovného klesne poštová výmena medzi ČR a SR. Čím drahšie budú zásielky z jednej republiky do druhej, tým ich bude menej. Štátne pokladnice budú dostávať menej ako doteraz.

Lahko sa to dokáže. Môj prípad: Od januára som prestal abonovať Vesmír, Respekt, Literární noviny. Vysokým poštovným predplatné prohibívne narástlo. Zdražujú knihy z druhej republiky. Z katedry už neposielame kópie svojich úvah, pracovných zámerov, publikácií na české sesterské pracoviská, lebo poštovné do ČR musíme platiť z biednej sumy grantových peňazí, čo sme dostali na výskum. - Možno si iba domýšľať, ako sa sťaží komunikácia medzi podnikateľmi.

Jedným z dôsledkov bude, že na Slovensku sa bude čítať menej českých časopisov a kníh. Trhový priestor pre českú kultúru sa postupne o tretinu zmenší. České nakladateľstvá budú musieť znižovať počty výtlačkov o tie, čo chodili do SR.

Kto získa? Ekonomicky nik. Duchovne "získa" hŕstka starokomunistov a novoľudákov, ktorí chcú mať zo Slovenska zápečnícky skanzén. Kto tratiť? Všetci. Česká literatúra príde postupne o tretinu svojich čitateľov. Už nie iba slovenčina českým deťom, zanedlho aj čeština slovenským deťom bude znieť cudzo a málo zrozumiteľne. Vzájomných podnetov bude stále menej. Trúfam si tvrdiť, že ich ani zo Slovenska smerom do českých krajín nebolo málo a boli by rýchlo narastali.

Sme malí? Budeme menší. Slováci i Česi narovna.

Je preto správne, že sa poslanci Duchovného parlamentu ČSDR obracajú na svoje vrchnosti s návrhom revidovať toto rozhodnutie o poštovných poplatkoch. Ak neuspjú, urobme v oboch republikách petičnú akciu občanov.

Tu už nejde iba o city. Ide o chladný výpočet. O rozum: to už sme vari aj ten - na oboch stranách - potratili?